

לימוד ילד עם אוטיזם גריבת גרביים ונעילת נעליים באופן עצמאי

דר' סיגל תדהר-פז, BCBA-D, עדי פסטרנק-צור, אורלי רובין, BCaBA

התערבות

מטרת ההתערבות הייתה הקניית מיומנויות גריבת גרביים ונעילת נעליים באופן עצמאי. בתצפיות מקדימות נמצא כי הוריו סייעו לו פיזית בביצוע הפעולות הנ"ל, על אף שבהערכת רמת התמחות נמצא כי יש לנבדק את מיומנויות הקדם לביצוע הפעולות הנדרשות לשם גריבת גרביים ונעילת נעליים. לאחר ביסוס קו בסיס נבנתה תכנית התערבות בשיטת לימוד של שרשור מטלה כוללת- Total Task Chaining. בתחילת השרשרת ניתנה לנבדק ההוראה "תנעל נעליים". ניתן סיוע פיזי של יד על יד לנבדק כאשר לא עבר לשלב הבא עד 5 שניות מסיום השלב הקודם. במשך כל השרשרת הוסברו לנבדק במילים הפעולות שביצע. בנוסף, הוכן סיוע ויזואלי של Video Modelling בו צולם בן גילו של הנבדק המבצע את הפעולות הנדרשות לשם השלמת השרשרת. יחד עם זאת, הנבדק לא התעניין בוידאו והצפייה בו לא סייעה לו. סיוע נוסף, שהודעה בהמשך התכנית, היה שימוש בגרביים רחבות על מנת להקל על הנבדק את פעולת גריבת הגרביים. לאחר שהנבדק הפך מיומן בפעולה זו, החל לתרגל עם גרבי ספורט קצרות במידתו. התכנית תורגלה במסגרת הטיפולים הביתיים ועל ידי ההורים לאחר שהונחו לכך.

נבדק

ילד בן 5, שאובחן בגיל 3 עם ASD בתפקוד נמוך ומטופל בתכנית התנהגותית אינטנסיבית. הילד משולב בגן טרום חובה בליווי סייעת צמודה, המלווה אותו בכל פעילויות הגן, ומקבל טיפול פרטני בביתו כל יום כ-4 שעות במהלך אחר הצהריים. הילד מבין הוראות ובקשות, יוצר קשר עין לעתים ויוזם פניות תקשורתיות. הילד סובל מחולשת שרירים כללית, ונבנתה תכנית מוטורית מותאמת אישית על מנת לחזקו.

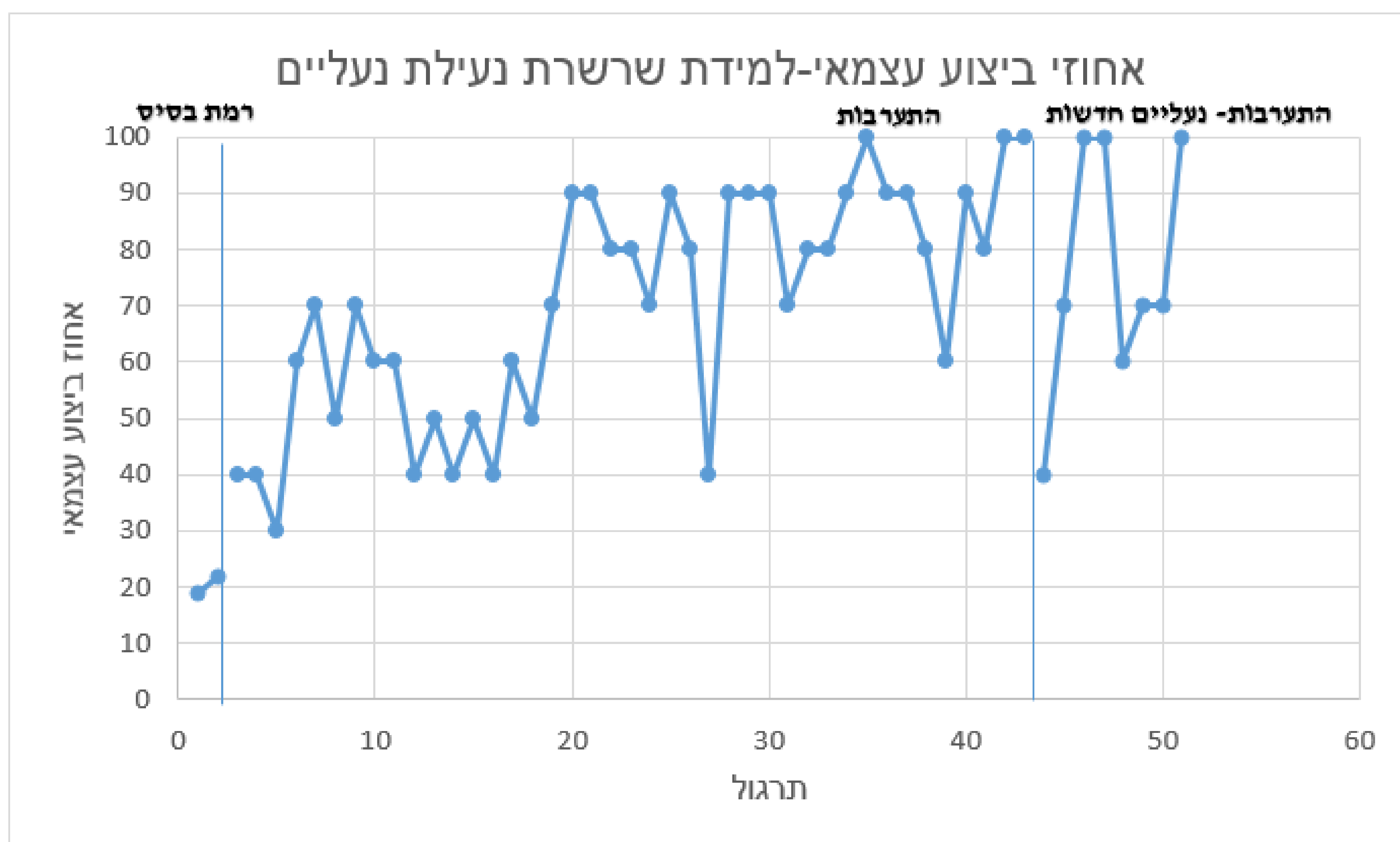
תקציר

ילד בן 5 המאובחן עם ASD בתפקוד נמוך, למד לגרוב גרביים ולנעול נעליים באופן עצמאי. לאחר שהערכת רמת התמחות הראתה כי יש לנבדק את מיומנויות הקדם לביצוע הפעולות הנדרשות לשם גריבת גרביים ונעילת נעליים נבנתה תכנית התערבות של למידת שרשרת מטלה כוללת- Total Task Chaining. סיוע פיזי ניתן במידה והנבדק לא ביצע את השלב הבא בשרשרת כ-5 שניות מסיומו של השלב הקודם. בנוסף, נעשה שימוש בסיוע ויזואלי מסוג Video Modelling לפני ביצוע הפעולות. התכנית תורגלה במסגרת הטיפול הביתי על ידי הצוות המטפל, ועל ידי ההורים שהונחו לכך. בסיום ההתערבות הנבדק רכש את המיומנות והצליח לגרוב גרביים ולנעול נעליים באופן עצמאי.

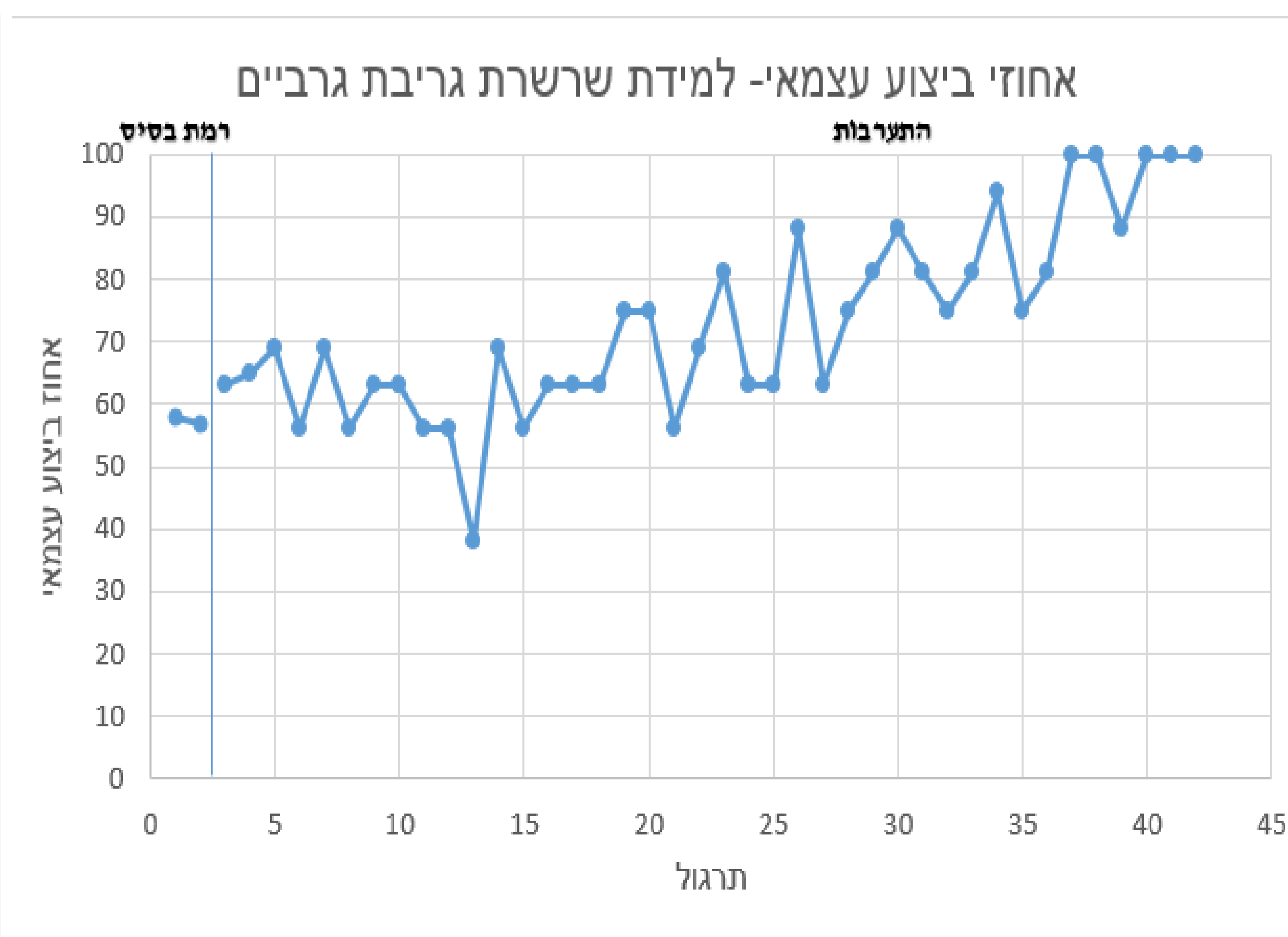
תוצאות

לפני תחילת ההתערבות הנבדק לא היה עצמאי בפעולת גריבת גרביים ונעילת נעליים, על אף שידע לבצע חלק מהשלבים הנדרשים באופן עצמאי. ניתן לראות כי בסיום ההתערבות הילד הצליח באופן עצמאי לנעול נעליים ואף הכליל מיומנות זו לזוג נעליים נוסף.

תרשים: אחוז ביצוע עצמאי בנעילת נעליים

תרשים: אחוז ביצוע עצמאי בגריבת גרביים

סיכום ומסקנות

הקניית מיומנויות יום-יומיות מגבירות את עצמאות הלומד וכתוצאה מכך מקדמות את שילובו בקהילה. הערכת רמת התמחות נתנה תמונה מלאה ליכולותיו של הילד ולפעולות אשר מסוגל לבצע באופן עצמאי. לפיכך נבחרה שיטת הלימוד של שרשור מטלה כוללת- Total Task Chaining שהוכחה כיעילה כאשר הנבדק מסוגל לבצע חלק ממרכיבי השרשרת אך צריך ללמוד לבצע אותם בסדר הנכון. בנוסף, שיטה זו מקטינה את תלות הלומד בסיוע מאחר וניתן סיוע רק בשלבים שאינו מצליח לבצע באופן עצמאי.